I чужому научайтесь,
I свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 20. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го СІЧНЯ (JANUARY) 1965 No. 20. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 29-го січня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗВІТІ пересланому Конґресові 28-го січня передбачає, що економіка ЗДА і в 1965-му році буде збільшуватися, хоч число безробітних малощо зменшиться в порівнянні з минулим роком, коли воно становило 5% всіх робітних сил країни. Президент заявив, що згідно із запропонованим бюджетом коло $8 000 000 000 в цьому році скріпить економіку, бо збільшаться видатки уряду і населення матиме гроші внаслідок зменшення податків.

НІКОЛАС ДЕ Б. КАЦЕНБАХ НАЙМЕНОВАНИЙ НА головного прокуратора ЗДА 28-го січня. Він був виконним головним прокуратором від вересня 1964-го року, коли зрікся свого становища головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді, щоб кандидувати на сенатора Ню Йорку. Це вже друга номінація Президентом нового члена кабінету, бо першою було найменування Джана Т. Коннора на секретаря торгівлі. Незабаром буде третя зміна в кабінеті, бо секретар скарбу Даґлес Діллон плянує зрезиґнувати, щоб перебрати банк, що є в власнідцю його родини. Каценбах має 43 роки і є наймолодшим членом кабінету. Заступником головного прокуратора став син судді Найвищого Суду — Ремсі Кларк, який досі був асистентом головного прокуратора.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРОСИТЬ КОНҐРЕС, ЩОБ СХВАЛИВ ДВІ НОВІ ПОПРАВКИ ДО КОНСТИТУЦІЇ, — в справі нездібности Президента виконувати свій уряд та в справі наступства на становищі віце - президента, коли він стане президентом, або коли опорожнилося б це становище. Друга поправка до Конституції відноситься до реформи Колеґії Електорів в тому напрямку, щоб електори не могли голосувати по своїй волі, тільки щоб мусіли голосувати так, як їм наказали виборці під час президентських виборів.

КОРПОРАЦІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС МАЛА РЕКОРДОВІ ПРИБУТКИ в 1964-му році — $1 735 000 000, на 9% більші, як в 1963-му році, коли прибутки цього промислового велетня становили $1 592 000 000. Таким чином ця Корпорація перевищила досі рекордовий прибуток Американської Телефонічної і Телеграфічної Компанії, який становив в 1964-му році по 30-го листопада включно — $1 700 967 000.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛОСЯ ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ ПРО ЖИТТЯ НЕРУ. Головну промову виголосив віце - президент Гюберт Г. Гомфрі На відкритті присутня була дочка Неру пані Індіра Ганді; крім неї були головний секретар Об'єднаних Націй У Тант, головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен і п'ять колишніх американських амбасадорів до Індії, губернатор Ню Йорку Рокефеллер, сенатор Ню Йорку Роберт Кеннеді і пані Джан Ф. Кеннеді. Виставка міститься при 47-ій вулиці і Парк Евню. Вона буде відкрита до 11-го березня ц. р.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ АРТУР У. ІЛЛІЯ — заявив на пресовій конференції, що уряди латиноамериканських держав мусять повести „енерґійну й рішучу акцію" проти всякої підривної й терористичної дії деяких елементів, які виступають проти конституційно вибраних урядів. На думку президента Ілліі треба стосувати такі самі заходи проти підривної акції в усіх латинських країнах, а не тільки до Кастрової комуністичної Куби. Не можна здійснювати програми Союзу для Поступу, коли нема стабільности в політичному положенні — твердить Ілліа.

У СВІТІ

У ВАРШАВІ СУДЯТЬ 10-х високих урядовців за зловживання в м'ясному промислі і торгівлі. Прокуратура вимагає присуду смерти проти трьох головних підсудних. Оборонець признав, що голова розподільної централі м'яса у Варшаві Станіслав Вавжецький брав хабарі, але, мовляв, він не крав державного майна. Підсудні, які передавали м'ясо з державної розподільні на чорний ринок, заробили разом коло 10 мільйонів злотих, себто коло 2 і пів мільйона дол.

„ІЗВЄСТІЯ" принесли статтю, в якій таврують неприхильний, а то й ворожий підхід однаково совєтських властей, як сірих громадян — до приватних власників авт. Поминаючи, що власник авта в СССР має постійну журбу, як дістати газоліну і направити авто, до якого нема в майстернях складових частин, поліція не бере в оборону власника автомобілю, коли вуличні хуліґани спалять авто.

ПУБЛІЧНУ ОПІНІЮ В ІЗРАЇЛІ схвилювала так звана „справа Ріни Ейтані". Хоч батьком тієї жінки був жид, хоч вона була переслідувана нацистами, чудом врятувалася і ще в 1947 році через Кіпр прибула до Ізраїлю, тут вийшла заміж за жида і своїх дітей виховує в жидівському дусі, міністерство зажадало від неї звороту пашпорту і закинуло їй, що вона не є жидівкою та зловжила так званим законом про поворот жидів, бо її мама не була жидівкою. У цій справі відбулась дебата в парляменті, але з уваги на розпалення пристрастей у релігійних фанатиків і їх противників — не прийнято ніякого рішення.

ІНДОНЕЗІЯ офіційно заявилась по стороні Комуністичного Китаю. Наприкінці відвідин індонезійського міністра закордонних справ Субандрія в Пейпінґу проголошено спільний комунікат, в якому стверджується, що ті обидві держави рішили „скріпити свої приязні зв'язки у військовій ділянці" та підписали новий торговельний договір, подробиць якого не виявлено. Індонезія приєдналась до комуно-китайського становища проти „мирного співіснування" та у тавруванні ЗДА, які ніби переводять „аґресію в Індо-Китаї".

ПОРТУГАЛЬСЬКЕ міністерство внутрішніх справ, з'ясовуючи причини арештування 30-х студентів, в тому числі 8-х дівчат, твердить, що арештовані належать до кадру молодих комуністів, які — за наказами згори — рішили інфільтрувати середні і високі школи, військо і т. зв. народну міліцію, щоб вишколювати провідників з увагою на комуністичну революцію у Португалії.

АДМІРАЛ СЄРҐЕЙ ҐОРШКОВ, командант совєтської морської фльоти, заявив у статті в журналі „За рубєжом", що совєтське командування знає докладно, де стаціоновані всі американські атомові підводні човни з ракетами „Поляріс" та що Совєти можуть в кожній хвилині перетворити ті човни в „домовини для їхніх залог". Ґоршков відгрожується, що совєтські ракети всилі знищити також всі кораблі з атомовими ракетами, що їх ЗДА пропонують будувати з різнонаціональною залогою.

СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА дала Об'єднаній Арабській Республіці (Єгиптові) 78,400.000 дол. готівкового і товарового кредиту. Східньо-німецький „президент" Вальтер Ульбріхт приїхав з дружиною і цілим штабом урядовців на однотижневі відвідини до Єгипту. Німецькі комуністи намагаються дістати від Єгипту офіційне визнання, використовуючи загострення відносин між Єгиптом і Західньою Німеччиною внаслідку згоди Західньої Німеччини на продаж Ізраїлеві модерної зброї.

12 ЄНАТОРІВ І 64 КОНҐРЕСМЕНИ ВЖЕ ВІДЗНАЧИЛИ СВОЇМИ ЗАЯВАМИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В КОНҐРЕСІ ЗДА

Вашинґтон. — Сорок і сьомі роковини проголошення Державної Незалежности Української Народної Республіки були в Конґресі ЗДА, в його Сенаті і Палаті репрезентантів справжніми „українськими днями". „Конґресові Рекорди" за дні 22 січня, 25 січня і 26 січня 1964 рясніють українським матеріялом — промовами і заявами сенаторів і конґресменів, або й зголошеними до конґресового протоколу статтями й інформаціями пр Україну. В згаданих трьох днях виступало із промовами, заявами і завваґами з приводу 47-их роковин Української Державної Незалежности 12 Сенаторів і 64 Конґресмени ЗДА. В 15-му числі „Конґресового Рекорду" за 22 січня вміщений виступ республіканського сенат. Мілтона Р. Янґа з Норт Дакоти, як також зголошені ним до протоколу лист УККА, Відділ на Норт Дакоту, за підписом д-ра А. Жуковського, пресове повідомлення про 47-і роковини проголошення незалежности України, як також коротко зібрані факти про Україну. В цьому числі надруковані заяви сенаторів Томаса Дадда та демократичного сенатора Філіппа А. Гарта з Мишиґену, який закінчив свій виступ віршем Т. Шевченка „Мені однаково"... в англійському перекладі, та заява республіканського сенатора Леверетта Салтонстола з Массачузетс, який зголосив до рекорду проклямацію губернатора Джана А. Волпа про встановлення Дня Української Незалежности в Массачузетс.

Дуже багато українського матеріялу вміщено в 16 числі „Конґресового Рекорду" за 25 січня ц. р. В цьому числі надрукована молитва Впр. о. Василя Дякова, як також заяви й виступи та матеріяли про Україну, що їх склали конґресмени: Джеймс Ц. Клівленд, республіканський конґресмен з Ню Гемпшир, Джзеф МекДейд демократ з Пенсилвенії, Анчер Нілсен республіканець з Міннесоти, Джералд Р. Форд, республіканець з Мишиґен, Бернард Ф. Ґрабовскі, демократ з Коннектикат, Данієл Дж. Флад, демократ з Пенсильвенії, який зголосив окрему резолюцію в справі совєтського колоніялізму й імперіялізму, яка буде надрукована в черговому числі „Свободи", далі конґресмени Джозеф П. Віґоріто з Пенсильвенії, Вілліям Дж. Брей, республіканець з Індіяни, який зголосив до рекорду статтю проф. Лева Добрянського п. н. „Головні совєтські й американські проблеми холодної війни", Віліям С. Морґед, демократ з Пенсильвенії, Семюел С. Страттон, демократ із стейту Ню Йорк, Карл Алберт демократ з Оклагоми, Алберт Г. Квай, республіканець з Міннесоти, Френк Дж. Гортон, республіканець із стейту Ню Йорк, Джан В. Ліндсей, республіканець із міста Ню Йорк, Марта В. Ґріффітс, демократка із стейту Мишиґен, Адам Ц. Повелл, демократ із міста Ню Йорк, Джеймс Дж. Делені, демократ з Лонґ Айленд Ситі, який долучив до своїх завваґ запропоновані резолюції в справі бібліотеки Шевченка в Конґресовій Бібліотеці й видання серії поштових марок для відзначування Тижня Поневолених Націй, Френк Аннуціо, із стейту Іллиной, Джан Г. Дент, демократ з Пенсильвенії, Роленд Н. Редлін, із стейту Норт Дакота, Вілліям Дж. Ґрін, демократ з Філядельфії, Юджін Дж. Кіоф, демократ з Бруклину, Джордж Г. Феллон, демократ з Мериленду, Чарлз С. Джолсон, демократ з Ню Джерзі (Патерсон), Роберт МекКлорі, республіканець з Іллиной, Джордж М. Родес, демократ з Пенсильвенії, Александер Пірні, республіканець зі стейту Ню Йорк (Ню Гартфорд), Рей Дж. Медден, демократ з Індіяни, Едвард Дж. Дервінскі, республіканець з Шикаґо, Ричард Д. МекКарті, із стейту Ню Йорк, Марк Ендрюс, республіканець з Норт Дакоти, Реймонд Ф. Клівенґер, із стейту Мишиґен, Генр. Гелстоскі, із сейту Ню Джерзі Семюел Н. Фрідел, демократ з Мериленду (Балтімор), Луціен Н. Недзі, демократ з Мишиґену Дітройт), Сілвіо О. Конт, республіканець з Массачузетс, Джеймс Г. О'Гара, демократ з Мишиґену, Мелвін Прайс, демократ з Іллиной, Джозеф П. Аддабо, демократ із міста Ню Йорку, Віліям С. Бромфілд, республіканець із Мишиґену, Глен Канінґгем, республіканець з Небраски (Омага), Корнеліюш Галлаґер, демократ з Ню Джерзі (Байон), Едвард П. Боленд демократ з Массачузетс, Еміліо Кв. Даддаріо, демократ з Коннектикат (Гартфорд), Томас М. Пеллі, республіканець із стейту Вашинґтон, Домінік В. Деніелс, демократ з Джерзі Ситі, Баррет О'Гара, демократ з Іллиной (Шикаґо), Філіпп Дж. Філбін, демократ з Массачузетс, Сеймур Галперн, республіканець з міста Ню Йорк, Абрагам Дж. Мултер, демократ з Бруклину Ліонард Фарбстейн, демократ з міста Ню Йорк, Френк Т. Бов, республіканець з Огайо Джекоб Г. Джілберт, демократ із міста Ню Йорк, Віллі ям Ст. Ондж, з стейту Коннектикат, Бредфорд Ф. Морз, республіканець із Массачузетс та Флоренс П. Дваєр, республіканка із стейту Ню Джерзі (Елізабет). В додатку до „Конґресового Рекорду" і цьому ж числі за 25 січня вміщені ще поширені завваги Вілліяма Стентона, із стейту Огайо, та Елмера Дж. Голленда, демократа з Пенсильвенії (Пітсбурґ).

В числі 17-ому „Конґресового Рекорду" за 26 січня ц.р. надрукована молитва, яку провів у Сенаті Преосв. Кир Ярослав Ґабро, єпископ Шикаґо, та вміщені заяви і завваги, що з ними виступали такі сенатори: Пол Г. Даґлес, демократ з Іллиной (Шикаґо), Джан О. Пасторе, демократ з Ровд Айленд (Провіденс), Вілліям Проксмаєр, демократ з Висконсин, Пет МекНамара, демократ з Мишиґен (Дітройт), Квентин Н. Бурдик, демократ з Норт Дакоти, Стівен М. Янґ, демократ з Огайо, Гю Скатт, республіканець з Пенсилвенії. З конґресменів виступали ще: Джан В. МекКормек, спікер Палати Репрезентантів-демократ з Массачузетс, Доналд М. Фрейзер, демократ з Міннесоти (Міннеаполіс), Джан Д. Дінґелл, демократ з Мишиґен (Дітройт), Джеймс А. Бирн, демократ з Пенсилвенії (Філядельфія), Вілліям Б. Віднелл, республіканець з Ню Джерзі.

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В АМЕРИЦІ. Відзначування роковин проголошення державної незалежности Української Народної Республіки відбивається в Америці найширшим відгомоном не тільки в Конґресі ЗДА та в проголошуваних губернаторами стейтів і посадників міст проклямаціях, але і в місцевій американській пресі. Чи не в кожній місцевості, де існують зорганізовані українські громади та в яких відбуваються традиційні українські Свята Державности, місцева америкаська преса друкує обширні звідомлення з цих Українських Днів, публікуючи рівночасно фотознімки із підготови чи переведення цих свят. Фотознімка вгорі була надрукована на передодні Свята Державности в Джерзі Ситі на першій сторінці популярного місцевого щоденника „Джерзі Джорнал". На фотознімці, у підготові до Свята Державности в місцевій громаді, видно принципалку цілоденної української католицької школи св. Петра і Павла сестру Беніґну, ЧСВВ, в оточенні зодягнених в національні одяги учениць тієї школи (зліва) Ірини Білик, Наталки Цьолко, Ольги Грицай (сидить) та Валерії Величковської.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ ПРОДОВЖЕННЯ ДОБРОБУТУ В 1965-МУ РОЦІ

Вашинґтон. — Президент Джансон 28-го січня переслав обидвом Палатам Конґресу річний Економічний Звіт, в якому заповідає, що економіка ЗДА і в цьому 1965-му році буде збільшуватися і в країні пануватиме добробут, хоч не вдасться значно зменшити число безробітних, яке в попередньому році пересічно становило 5% всіх робітних сил. Це станеться тому, що велике число молоді виходить на ринок праці і немає стільки нових варстатів праці, щоб всі могли дістати затруднення. Президент заявив, що згідно з новим бюджетом, економіка ЗДА скріпиться внаслідок того, що більше як 8 більйонів долярів будуть спонукою до жвавішого руху в господарці країни. Ця сума в більшості складатиметься із збільшених федеральних видатків. Платники податків дістануть в свої руки кілька більйонів внаслідок зменшення податків і зможуть їх видати на закуп різних товарів, чим скріплять економіку. Президент заявив у своєму Економічному Звіті, що економіка ЗДА є „дуже добра". Але Президент не забуває і про те, що треба б діяти в тому напрямі, щоб зменшити або й зовсім зліквідувави, дефіцити в платничому бюджеті із закордоном, це значить, щоб ЗДА не видавали більше долярів за кордон, ніж їх дістають звідтам. Президент плянує зменшити висоту золота на покриття валюти ЗДА. Крайова продукція мала б в цьому календарному році дійти до $660 000 000 000, на $38 000 000 000 більше, як в 1964-му році. Президент закликає і працедавців і робітників, щоб не збільшували цін на товари і не домагалися завеликого збільшення робітничої платні бо це спричинило б загрозу інфляції. Президент ставить собі ціллю в економічній політиці: повне затруднення, економічний ріст і збалянсований платничий бюджет із закордоном. Економіка повинна бути на службі народу, щоб американське суспільство стало не тільки квітучим, але і поступовим, кінчає свій звіт Президент, не тільки багатим, але і гуманним, щоб були не тільки більші прибутки, але і більші можливості, щоб населення не тільки вповні мало працю, але і щоб „повніше жило".

У Південному В'єтнамі продовжується боротьба за владу

Сайґон. — Державний переворот, що його в минулий четвер перевели генерали, скинувши цивільний уряд Тран Ван Гуонґа і поставивши у проводі держави знову генерала Нґуєна Хана, не закінчив тамошньої непевної політичної ситуації. Боротьба за владу продовжується, при чому головними суперниками військовиків є тепер амбітні лідери буддистів. Головною фігурою між ними є Тіч Трі Кванґ, який свого часу скривався в американській амбасаді, коли йому грозило арештування за президента Нґо Дінг Дієма. Ген. Нґуєн Хан твердить, що він перевів минулотижневий переворот на основі порозуміння, що його підписали лідери буддистів, які погодились, щоб військовики правили два роки та відмовились від встрявання у тому часі до справ уряду. Однак названий лідер буддистів заперечує цьому: він заявив, що буддисти надалі будуть „дбати за свої інтереси" та назвав генерала Хана людиною нездатною до керування державою. З свого боку генерал Хан публічно заявив, що військо не толерув а т и м е встрявання в державно - політичні справи людей, що керуються інтересами окремих провінцій чи релігійних визнань.

У ЛОНДОНІ РОЗПОЧАВСЯ З'ЇЗД ДЕРЖАВНИХ ЛІДЕРІВ З ЦІЛОГО СВІТУ

Лондон. — Вже в четвер 28 січня почали приїздити до Лондону з цілого світу монархи, президенти, прем'єри й міністри на похорон Вінстона Черчилла, призначений на суботу 30 січня в полудневих годинах. В четвер несподівано прибула до Вестмінстерського палацу, у великій партеровій залі якого стоїть катафальк з домовиною Черчилла, королева Єлисавета II в товаристві свого чоловіка князя Единбурзького, своєї сестри Марґарити та її чоловіка лорда Сновдена. В американській делеґації, яка вже прилетіла до Лондону, є голова Найвищого Суду Ерл Воррен, державний секретар Дін Раск, його заступник Аверелл Гарриман і сенатори Футбрайт та Джексон. Прилетів теж Д. Д. Айзенгавер.

До четверга вечером продефілювали повз домовину Черчилла кругло 150.000 осіб.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ СПОНТАННИЙ ВИЯВ РАДОСТИ З ПРИВОДУ НАЙМЕНУВАННЯ МИТРОПОЛИТА-ІСПОВІДНИКА ЙОСИФА СЛІПОГО НА КАРДИНАЛА

Тиждень, що минає, стояв в українській спільноті в Америці, Канаді та по інших вільних країнах всеціло під знаком двох важливих подій: найменування Митрополита-Ісповідника Иосифа Сліпого на кардинала та великого й величавого відзначення роковин 22-го січня. Спонтанний вияв радости з приводу високого відзначення Первоієрарха Української Католицької Церкви проявляється не тільки в численних листах і телеграмах до Риму, але й плянуваннях різних акцій, в цьому й збірної поїздки на інсталяційні врочистості новонайменованих кардиналів, що має відбутися в Римі 22-го лютого та нової збіркової акції фондів для розпорядження кардинала Иосифа Сліпого. Між численними привітаннями, висланими до Риму та про які повідомлено „Свободу", є й привітання від Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка та від Управи НТШ в Америці, в якому сказано:

Їх Еміненції Кардиналові Иосифові Сліпому. Головна Рада Наукових Товариств ім Шевченка та Управа Наукового Т-ва ім Шевченка в ЗДА мають честь переслати Вашій Еміненції найщиріші побажання з нагоди найменування Вашої Еміненції до Колеґії Кардиналів.

Це особливе відзначення Вас, Еміненціє, як визначного Ієрарха Святої Католицької Церкви дає нам поновну можливість передати Вам запевнення нашої правдивої відданости, переслати найсердечніші побажання дальшої успішної праці для добра Святої Церкви і українського народу та висловити найглибшу пошану".

Привітання підписали за Управу Головної Ради НТШ: проф. д-р Роман Смаль-Стоцький — президент та проф. д-р Євген Вертипорох — генеральний секретар, а за Управу НТШ в ЗДА: проф. д-р Осип Андрушків, проф. д-р Василь Стецюк, ред. Іван Кедрин-Рудницький та інж. Роман Кобринський.

КАРДИНАЛ ЧИ ПАТРІЯРХ?

Авторитетну відповідь і вияснення на це та на ряд інших важливих питань, зв'язаних з найменуванням Митрополита - Ісповідника Иосифа Сліпого на кардинала дає о. д-р МЕЛЕТІЙ СОЛОВІЙ, ЧСВВ, у довшій статті, друк якої почнеться вже в черговому числі „Свободи", яка появиться в понеділок з датою вівтірка, 2-го лютого ц.р.

Українці в Торонті відсвяткували роковини 22-го січня

Торонто. — В неділю 24 січня ц. р. місцева українська громада відсвяткувала 47-мі роковини проголошення української державности і 46-ті роковини проголошення української соборности — великим концертом-академією в залі Мессей Голу. Свято відкрив коротким вступним словом голова Відділу КУК д-р О. Бойко, який привитав приявних, зокрема федерального міністра праці Е. МекКенена і представника Міської ради Арчера. Д-р П. Охітва повідомив приявних про якраз наспілу вістку про смерть Вінстона Черчилла, пам'ять якого приявні вшанували повстанням. Згаданий федеральний міністер МекКекен передав привіт від канадійського прем'єра Лестера Пірсона та заявив, що хоч сам він, МекКекен, походить з Нової Шотляндії, проте знає про великий вклад канадійських українців в загально-канадійську культуру. Він згадав теж про першого сенатора українського роду В. Вала і про свого попередника на становищі міністра праці М. Стара-Старчевського. Міністер МекКекен висловив глибоке переконання, що українці здобудуть ще свою державну волю.

Головну промову українською мовою виголосив д-р Р. Малащук, пригадавши розвиток історичних подій з р. р. 1918-19 та схарактеризувавши їхнє переломове значення в історії України. У музичній частині виступали струнний квартет при Музичному Інституті ім. Лисенка (Орест Ковалів, Роман Онищук, Богдан Скалій і Андрій Ковалів), жіночий квартет „Верховина" (Олена Глібович, Надія Лисанюк, Женя Котиш і Тамара Єлдер) та дівочий хор СУМ-у під керівництвом С. Гарасовського, при фортепіяновому супроводі Христі Гарасовської. Крім цього члени молодечих організацій СУМ, МУНО, ОДУМ і ПЛАСТ виконали монтаж з творів Шевченка й кількох інших поетів у постановці В. Довганюка, при чому дикторами були Хр. Еліяшевська і Б. Антонич. Декорацію сцени виконав арт. мал. М. Бідняк. Свято закінчилось відспіванням Національного Гимну.

Торонтські газети підкреслюють відрадне явище — масову участь у святі української молоді.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

ОДИНАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

Як подає „Комсомольская Правда" з 19 ц. р., у Мінську встановлено пам'ятник пілотові Ромашкіну, який у 1953 році згинув у боротьбі з двома не названими на прізвище особами, що під час перелету з Талліна до Ленінграду пробували захопити літак, щоб прорватися ним на Захід.

Про це ніколи раніше совєтська преса не повідомляла.

ДОБРЕ ПОБАЖАННЯ

„Хотілося б, щоб сім'я ентузіястів-фольклористів у найближчі 2-3 роки значно поповнилась, — пише М. Музика в замітці „Перлини навколо нас", у „Радянській Культурі" з 14 січня, — щоб вона мала в своєму складі хоч по одному представнику в кожному, навіть найменшому пункті України... Автор пропонує видавати збірник народних — давніх і сучасних — пісень, переказів, приповідок тощо.

„ОЛЯ ЦІЛУЄ ПРАПОР"

У селі Римарівка Гадяцького району на Полтавщині „партійна, комсомольська організація, правління колгоспу запросили на урочисті збори — посвяту випускників Римарівської школи в колгоспники"... Далі „Радянська Україна з 29 грудня м. р. розповіла, що під час „посвяти" перед залею стала Оля Нижник. „Тремтить голос, вона хвилюється: — Клянусь, що молодий загін колгоспної сім'ї буде з честю нести трудову естафету ветеранів, докладемо всіх сил, уміння, знання, щоб наш колгосп успішно виконав завдання рідної комуністичної партії"... Партійці вручили „посвяченим" „Значок колгоспника": на червоній стрічці два колоски пшениці й зображення Леніна... Так скінчилися мрії й надії молоді на вищу освіту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Українські Дні в Конгресі

З нагоди 47-их роковин проголошення ні від кого незалежної, вільної і суверенної Української Народної Республіки 64 конгресмени і 12 сенаторів виголосили у своїх Палатах заяви, внесені до конгресового Протоколу (Рекорду). Конгресові „Рекорди" ч. 5 з 22 січня і ч. 16 з 25-го січня ц. р. — це грубі книги, присвячені Україні та її праву на власну державну самостійність. До тих книг напевно приєднаються ще дві-три наступні. До того ж, більшість отих заяв у користь самостійности України були, власне, особисто виголошеними в ході публічних дебат промовами в обох палатах Конгресу, і таким чином вони перетворили ті конгресові дебати в Українські Дні.

Деякі наші громадяни нарікають, що Українські Дні в Конгресі не мають впливу на реальну закордонну політику Америки, зокрема у відношенні до Совєтського Союзу. Це правда, але воно ніяк не є причиною, щоб їх легковажити. Кількадесят американських конгресменів і сенаторів, між ними деякі з поважними впливами й персональним авторитетом, декларують свою прихильність українській визвольній справі і таврують імперіялізм та колоніялізм Москви. Десятки американських законодавців з найбільш авторитетного місця — американського парляменту, насправді демонструють проти політики співіснування з Москвою і домагаються активної американської визвольної політики.

Це не дрібниця і не маловажна подія. Вона нині не має практичного значення для становища Державного Департаменту, але завтра може мати його — у вирішній мірі. Ці виступи в Конгресі підготовляють ґрунт для зміни закордонної політики ЗДА у відношенні до Москви і всього Сходу Европи, зокрема виключають повторення в новій історичній хвилині такого становища до проблеми державности України, як його зайняли були державний секретар Вудро Вільсона Ленсінг і дорадник того президента полковник Гавз під час Версальської конференції. Конгресові „Рекорди" були і є джерелом студій для істориків, політиків і публіцистів.

Хоч кожного року зростає віддаль від 22-го січня 1918-го року, з кожним роком збільшується число конгресменів і сенаторів у користь української визвольної справи. Вона атракнаторів у користь української визвольної справи. Це є американська не тільки публічна, але й законодатна опінія, яка в американській системі не може залишитись без впливу і на практичну політику.

Поступливість чи рятунок?

Незадовго перед своїм падінням балакучий Нікіта Хрущов заявив, що до комуністичної ідеології треба ще й хліба з маслом. Новочасні керівники в Кремлі багато говорять про „добробут совєтських народів", про потребу розвивати тваринництво, підвищити оплату праці в колгоспах тощо. Брежнєв і Косиґін навіть якоюсь мірою відходять від хрущовської лінії, бо дозволили людям побільшувати присадибні ділянки, а з селян, які приватно тримають корови — не беруть навіть податку. Старі колгоспники нібито одержуватимуть пенсію. Директори фабрик і заводів — всупереч законам „соціялістичного плянування" — самі за Ліберманом будуть вирішувати, що і скільки їм продукувати...

Відхід від доктрини? Самозаперечення? Позитивний вплив духу „коекзистенції"? Ні, це просто заходи для рятунку, для самозбереження, для уникнення страйків, заколотів, саботажів і кінець - кінцем розвалу імперії.

З колгоспів утікають, хто може, бо заробляють там мізерію, а працювати змушують з ранку до ночі. Директори фабрик дістали вільнішу руку в самоплянуванні, бо непотрібні населенню товари горами лежать на складах, а інших годі дістати і в столичних містах республік. Як повідомляють у листах із Львова — навіть там часто немає в крамницях масла, молока, а особливо м'яса. Про труднощі в постачанні населенню товарів говорив і Брежнєв. Тому й дозвіл: купуйте у колгоспів корови, розводьте тварин, аби якось пережити „чергові труднощі". Хоч як бажана імперії централізація, — доводиться подекуди децентралізувати „укрупнені райони" та спільне керівництво, бо того вимагає само життя і — мариво голоду. У журналі „Юнайтед Стейт Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 28-го вересня м. р. подано, що в СССР плянували влітку 1964-го року зібрати 170 000 000 тонн зернових культур, а зібрали тільки 130 000 000. До того ж зернові треба вивозити до Східньої Німеччини, до Куби, тепер ще й до Індонезії. Скована колгоспом ініціятива мститься впродовж десятків років на доктринерах, які змушені купувати хліб за кордоном...

З прикладів бачимо, що не добра воля чи добре серце змушують Москву йти на поступки підкореним народам, відступати від марксівської доктрини, а примара голоду, яка завжди йде слідом за примарою комунізму.

ПРЕЗИДЕНТ І КОНҐРЕС

Інавгурація президента Л. Б. Джансона пригадала американцям і всьому світові той найвищий пост у цій країні, який вважається за наймогутніший у вільному світі, але який в дійсності має й слабі сторінки.

Мільйони американців, що голосували за Джансона, чекають від нього тих численних благ, які він обіцяв під час виборчої кампанії минулого року. Безробітні сподіваються дістати працю. Негритянське населення чекає на повну реалізацію закону про громадянські права. Родини з малими прибутками захоплюються програмою Президента для поборювання вбогости. Не тільки американці, але й мільйони осіб у вільних країнах вірять, що Президентові ЗДА вдасться врятувати світ від загрози атомової війни.

Одним словом, можна сказати, що сотки мільйонів людей покладають надії на могутню владу Президента З'єднаних Держав.

Але професор адміністрації в Нюйоркському університеті, Луїс В. Кеніґ, слушно зазначає в своїй статті у „Ню Йорк Таймсі", що є й такі американці, які нарікають, що їхній Президент має завелику владу. Він пригадує, що республіканський кандидат на президента в 1964-му році, сенатор Беррі Голдвотер, вів виборчу кампанію під кличем обмеження влади Президента і заявляв, що „не бажає, щоб у руках Президента була диктаторська влада", що він — „за властивий балянс між виконною, законодатною та судейською владою".

Проф. Кеніґ твердить, що влада американського президента не є такою всесильною, як дехто вважає. В 1951-му році Конґрес схвалив 22-гу поправку до Конституції, згідно з якою Президент не має права втретє кандидувати на своє становище. Це обмеження влади Президента Конґресом було подиктоване партійними, а не загальнодержавними мотивами.

Цікаво, що „батьки-засновники" американської держави і творці її Конституції не обмежували президентури двома каденціями. Але ці батьки народу схвалили таку Конституцію, яка не дозволяє, щоб Конґрес міг запанувати над Президентом, і навпаки. Згідно з Конституцією Президент і Конґрес мають контролювати одне одного, а Найвищий Суд мусить контролювати законодатну і виконну владу.

Президент ЗДА у деяких випадках має меншу владу, як голови вільних европейських держав, їхні прем'єр - міністри чи канцлери. Що це так в дійсності є, вистачить пригадати, що минулого року президент Джансон марне закликав Конґрес схвалити законопроєкт про шпитальну опіку над старшими особами в рамках соціяльного забезпечення.

Покійний президент Кеннеді не міг добитися, щоб Конґрес ухвалив фонди на допомогу школам. Конґрес відкинув проєкт уряду в справі так званої міської програми. Щось подібне неможливе в европейських державах, де партії, які підтримують уряд, мусять усім бльоком голосувати за ті проєкти, що їх пропонує уряд.

Президент ЗДА безсилий супроти Конґресу, в якому головні становища обсаджуються на засаді так званого сеньйорату і тому знаходяться в руках консервативних членів Демократичної партії, які дуже часто виступають проти Президента, хоч він і належить до їхньої партії. Президенти змінюються щочотири роки, а голови конґресових комісій можуть займати свої становища необмежений час.

Проф. Кеніґ підкреслює, що хоч Президент, як головний командувач усіх збройних сил країни, повинен мати необмежену владу в цій ділянці, в дійсності залежить від Конґресу, який схвалює оборонний бюджет. Так само в ділянці закордонної політики, де Президент повинен мати необмежену волю.

Кажуть, що треба скупчити владу Президента, бо цього вимагають нові часи. Конґрес повинен змінити свій реґулямін в демократичному дусі і відкинути інституцію сеньйорату, бо нововибраний конґресмен чи сенатор може бути куди кращим членом або головою Комісії, як той конґресмен чи сенатор, який має за собою 30-річну практику.

Л. Грушівський

Десятки тисяч англійців стоять у черзі перед домовиною Черчилла

Лондон. — Черга людей, старих і молодих, чоловіків і жінок, які в першому дні виставлення на публічний вид домовини Вінстона Черчилла чекали, щоб могти скласти свою пошану тлінним останкам британського національного героя, простягалася на милю. Поліція попереджувала новоприбуваючих, що вони можуть дістатись до Вестмінстерського палацу найшвидше за яких дві години. Проте всі чекали на лютому морозі, при чому в кожному ряді стояло по 5 осіб. В першому дні 60.000 осіб передефілювали попри катафальк з тілом Черчилла. Впорядчики вирахували, щоб впродовж години могли перейти через Вестмінстерську залю 4 50 осіб. Тим часом поліція приготовляє найбільші в історії Англії засоби обережности й охорони з уваги на великий наплив чужинецьких достойників. Покищо свій приїзд заповіли 4 королі (Бельгії, Норвегії, Данії і Греції), 5 президентів, 6 прем'єрів, 2 канцлери і 11 міністрів закордонних справ. Між президентами будуть французький пре з и д е н т Шарль де Голль і італійський президент Джузеппе Сараґат. Совєтську делеґацію становитимуть віце - прем'єр Константин Руднєв і маршал Іван Конєв. Гадають, що особа Д. Д. Айзенгавера буде одною з тих, що притягатимуть до себе найбільше уваги.

Книжка про „Святого вояка"

Професор соціології католицького Льойоля університету в Шикаго, Гордон С. Цан, написав книжку про життя і геройську смерть австрійського вояка в гітлерівській Уніформі. Книжка має заголовок „Самотній свідок, життя і смерть Франца Єгерштетера". З'явилася вона на книгарських полицях у половині лютого м. р. і викликала сенсацію, покищо на терені ЗДА.

Восени 1943-го року, після схвалення військовим трибуналом Вермахту смертного вироку, розстріляно в Берліні 36-річного батька трьох дітей, під закидом „крайньої ворожости" до Третього Райху. Провина цієї людини, селянського сина з центральних Альп, полягала в його глибокій відразі до гітлерівських провідників, як здеклярованих ненависників Бога й Церкви. Формальною провиною Франца Єгерштетера була категорична відмова скласти приписану гітлерівськими законами військову присягу вірності цьому режимові. Це був глибоко релігійний чоловік, який з матеріяльних причин не міг стати священиком і щоденно услуговував своєму парохові під час Служби Божої і щоденно причащався. Відомий гітлерівський привіт він переінакшив на „пфуй Гітлер"...

Перед вироком військового трибуналу молода дружина Франца Єгерштетера благала свого мужа, щоб заради неї і своїх дітей погодився скласти присягу. Також даремно просив Франца в тюремній камері його парох, переконуючи свого молодого парафіянина, що зложення такої присяги не є жадним гріхом, бо й багато католицьких священиків, покликаних до військової служби, складають її як чисту формальність.

Франц Єгерштетер був непохитний у своєму рішенні: власне життя, долю дружини й трьох дітей він ставив нижче від священного принципу: не годиться складати присягу на вірність дияволові...

Автор цієї психологічної студії дивиться на вчинок незвичайного вояка Єгерштетера з трьох сторін. Чи це був вияв релігійного фанатизму? Чи був Єгерштетер політичний бунтар, яких чимало було під кінець кривавого „Третього Райху"? А може це направду незвичайний випадок в історії Церкви, щось у стилі християнського мученика, а можливо й майбутнього святого?...

Автор звертається з певним докором до церковних кіл повоєнної Австрії: чому такий вияв геройства двадцять років промовчувано? Аж він, професор далекого шикаґського університету, взявся відгребати під звалищами „Третього Райху" цей будь-що-будь небувалий подвиг австрійського юнака в ненависній йому уніформі „слуги диявола".

Свідчення мешканців рідного села Франца Єгерштетера незвичайно похвальні для нього. А офіційний капелян берлінської військової тюрми, в якій загинув Франц, свідчить про нього, як про цілком нормальну, зрівноважену й певну себе людину. Його листи з тюрми, писані до дружини, виявляють, що він не був жадним політичним бунтарем, але всі свої дії підпорядковував вищим релігійним мотивам.

В кінці своєї книжки Гордон С. Цан пише: „Країна, яка породила двох жахливих людей XX століття, Гітлера й Айхмана, породила й цього героя. А може це був святий? Військовий капелян, який провів із Францом останні передсмертні години, сказав: „В цій сірій людині бачив я святого, якщо такого можна взагалі бачити на світі".

т. к.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО УРЯД НАКАЗНОГО ГЕТЬМАНА

У своїй статті п. з. „Підложжя болівійського перевороту" („Свобода ч. 217 з 20-го листопада м. р.) п. Богдан Галайчук написав: „Голова держави, який походив з виборів, вживав титулу „конституційний президент", щоб відрізнити себе від звичайних „президентів", яких виносив військовий переворот. Подібно, як в українській державі 17-18 сторіччя, голова держави, який діставав булаву у вислідi вибору Генеральною Радою, титулувався „гетьманом" на відміну від „наказного гетьмана", який приходив до влади ненормальним шляхом".

В українській державі 17-18 сторіч наказні гетьмани, — як говорить історія — виконували свою владу нормальним і законним шляхом. Уважаємо, що порівняння наказного гетьмана із „хунтовим" президентом у Південній Америці не зовсім вдале. Сама назва „наказний" логічна в нашій мові і чітко визначає функцію цього уряду. Наказний гетьман тимчасово і в обмеженому обсягу мав владу з наказу або з доручення, а ніколи не захоплював її насильно, як це буває в Південній Америці.

Наказне гетьманство мало декілька форм. В часі т. зв. міжгетьманства, коли виборний гетьман усунений або зрікався булави чи був усунений — наказного гетьмана призначала генеральна старшина, найвищий орган державного управлінна.

На час відсутности або довшої хвороби гетьман призначав когось із генеральної старшини наказним гетьманом. Наприклад, за гетьманування Мазепи наказними гетьманами були: в 1689 р. — генеральний писар М. Вуяхевич; в 1690 р. — генеральний суддя С. Прокопович; у 1702 і 1707 р. — генеральний суддя В. Кочубей.

Найбільш поширеною формою наказного гетьманства було доручення комусь із старшини командувати частиною козацького війська, яке відправлялося в похід. Таке наказне гетьманство доручалось генеральній старшині і значно частіше полковникам. В таких випадках наказного гетьмана призначалось окремим гетьманським універсалом.

Зенон Стефанів
Нюарк, Н. Дж.

„ЯК ТЕБЕ ВИДЖУ — ТАК ТЕБЕ Й ПИШУ!"

Про відзначення роковин 22-го січня у Філядельфії вже був допис з іншого джерела. На цьому місці хочу звернути увагу на потребу відповідного до такої нагоди одягу тих, що йдуть як делеґати до губернаторів чи посадників міст для проголошення ними Українського Дня. Якщо вони побачать, що члени делеґації вдягнені по-буденному, то й поставляться до цієї справи як до буденної. Інакше враження матимуть вони, якщо члени делеґації своїм одягом підкреслять цю урочистість.

Дуже мене здивувало, коли на цій академії, запрошуючи до слова заступника губернатора, що явився в офіційному, чорному одягу із відзнаками своєї функції, наш представник, місцевий адвокат, вийшов на сцену у кальошах та в щоденному одягу, в якому штани були одної, а блюза другої барви. Думаю, такі явища не можна збувати легковажно.

Ф. Лукіянович
Філядельфія, Па.

ПЕРЕЛИЦЬОВАНОЇ „ОДИССЕЇ ПІСНЯ 10-та"

1.
На човнах, поромах і тратвах
Хвилями життейського моря,
Гойдана, кидана братва
Плила, повна суму і горя.

2.
Все далі від рідних обріїв.
З очей вже згубили Гелладу,
Згубили час і надії,
Замість вперед, плили дозаду.

3.
Ще доки Одиссей провадив,
Годив всі чвари і незгоди,
Усе було менш-більш до ладу,
Подібні були до народу.

4.
Та ось, чи треба того лиха:
Порозпадались всі на групи,
Одним-одна нерозбериха.
Зібрати годі їх докупи.

5.
І на біду чого ще треба:
Немов земля обітована,
Виринув острів на краю неба,
Як казка, як фатаморгана.

6.
Понісся запах євшан-зілля
З острова просто в їхні груди,
І кличуть всі, мов з похмілля:
„Там є напевно наші люди!"

7.
Вже й пісні чути (їх потрібно!),
Тичинять сонцині клярнети,
Майбродить рушничок жалібно,
Сосюрять оди і сонети.

8.
Виходять німфи срібногруді
На берег всіх уклінно просять
І у полив'яній посуді
Полтавські галушки підносять.

9.
Чи ж більші можуть буть примани?
Кермують човни до острова.
Забувся страх, забулись рани,
Геллада ж кличе всіх чудова!

10.
„Не йдіть на раду нечестивих! —
Рознісся голос Одиссея, —
Не віртетим словам лестливим,
Там жде на вас східна фея!

11.
Кірке зовуть її зла ради,
Її усякий обминає,
Бо хто до рук їй лиш попаде
Зразу в свиню переміняє

12.
А всі ці звернення й тиради,
Це все діялектична „зділка",
Бо за нитки держать іззаду
Шелєпін, Брежнєв й спілка"

БоКо

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

ТЕПЕР ЗГАДУЮТЬ...

У роки т. зв. культу особи, як пише „Літературна Україна" з 15 січня ц. р. „трагічно обірвалося" життя талановитого письменника Григорія Баглюка, „одного з зачинателів літературного руху в Донбасі". Тепер його — знищеного в 30-их роках — згадували з нагоди шестидесятиліття.

На вечорі в бібліотеці м. Донецька зачитали сльозливі листи від редакцій журналів „Москва", „Урал", „Літературной Газети", „Літературної України" і навіть особисто від Михаїла Шолохова, Івана Ле, Павла Тичини, П. Козланюка, Л. Дмитерка та інших письменників.

І МОЛОКО — СПРАВА ПАРТІЙНА...

„Радянська Україна" з 21 січня ц. р. устами свого кореспондента ганьбить доярок-колгоспниць Херсонщини за те, що вони мало надоюють молока. Спеціяльну бригаду агітаторів відрядили партійні зверхники до колгоспів, бо й молоко — це справа партійна.

Однак як агітатори не агітують, а корови не дають потрібної кількости молока. І що воно за причина, — ламає собі голову кореспондент, — „норми у всіх однакові, а результати — різні"... „Тваринники сусідніх районів — Голопристанського і Скадовського не надоюють на корову і по три кілограми молока. Не краще в бериславців. Відстають навіть Великолепетиський і Чаплинський райони"...

КУЛЬТАРМІЙЦІ ВИСМІЮЮТЬ ЛЕДАРІВ

Спеціяльну бриґаду культармійців, організовану у Великих Мостах Сокальського району, відрядили по Україні.

Цей колектив „завойовав визнання не тільки своїх земляків, а й трудівників Черкаської області", — пише „Радянська Україна" від 21 січня ц. р. Чим же він завойовав це визнання? Тим, — пише газета, — що створює „хороший настрій". А чим же він створює такий настрій? „Культармійці висміюють ледарів, бюрократів, усіх тих, хто заважає будувати нове життя."

НЕ ВИДНО КРИНИЦЬ...

„Ми йдемо рівною, мов натягнутий дріт вулицею, — пише кореспондент „Радянської України" з 21 січня ц. р. про один колгосп на Хорольщині. „Тільки ось колодязів, до того ж із піднятими журавлями, як було раніше, не видно ні на вулиці, ні на подвір'ях. Де ж вони поділися? —

Виявляється, „вода тепер іде по трубах". Проклали водопровід у селі Горошино, „правда, ще тільки на одній вулиці", — з гіркотою признається кореспондент.

ДАВНІ ДНІ

Не раз, не раз переді мною
Встають минулі давні дні,
Як хвилі дивною гурмою,
Пливуть у синій далині.

Пливуть, і їх не повернути!..
Але у згадці вирина
Дитинство, юність... — чи ж забути? —

Дівча і сад — моя весна!..
Як гарно й солодко тремтіти,
Мов за далеких милих літ!
Шуміть мені, зів'ялі віти,
Немов про сон мені шуміть!..

МИКОЛА ЩЕРБАК

Володимир Душник

ЗУАДК — НАШ ТВІР І НАША ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(Допомога потребуючим українцям в Німеччині)

(1)

Перебуваючи в Европі восени 1964 р., я загостив до Мюнхену, де відвідав Европейське Представництво Злученого Українського Допомогового Комітету, ЕП-ЗУАДК. Протягом двох днів мав нагоду докладно запізнатися з сучасними операціями ЗУАДК, з усім діловеденням і розмовляти з директором ЗУАДК в Европі, п. Михайлом Рудком.

Інформації директора ЕП-ЗУАДК про сучасний стан наших залишенців гідні того, щоб із ними познайомити наше громадянство в Америці.

У Німеччині залишилося коло 20 тисяч українців, які з різних причин, а найчастіше з причин їхньої старости і хвороб, не мали можливости виемігрувати до позаокеанських країн і влаштувати собі там нове життя. Більшість із них за допомогою різних міжнародних організацій, як Високий Комісар ОН для втікачів, ЮСЕП, Адопшен Коміті, в першу чергу за посередництвом Европейського Представництва ЗУАДК (ЕП ЗУАДК) сяк-так увійшли в місцеву економіку і провадять нормальне життя. Деякі, головно молоді й спритніші, стали заможними людьми, м а ю т ь свої хати і їздять автами. Але таких небагато.

Переважна більшість залишенців — це люди не фахові, що, не знаючи мови, мусіли прийняти малоплатну роботу і з трудом пробиваються крізь життя в країні, яка назавжди залишиться для них чужою. Між ними багато хворих і старших віком людей, що не всилі виконувати важкої роботи, але легшої дістати не можуть. Для „чужинців", — а це відчувається на кожному кроці, — залишається тільки важка, брудна робота.

Ось такий випадок. Н. має 52 роки, працював кілька років у фірмі, коли він захворів, йому запропонували іншу, багато важчу і брудну роботу, якої він не міг прийняти. Тоді його зовсім звільнили. Людина опинилася в дуже важкому становищі: нема чим заплатити чинш, нема за що купити харчів для родини.

Заробітна платня більшости цих людей така мала, що вони не мають можливости купити собі найбільш потрібних речей, і тому є ще й сьогодні такі українські хати, в яких усі меблі ще з ІРОвських часів — старі, позбивані цвяхами, пов'язані шнурами, щоб не розлетілися. Щоправда, завдяки допомозі добродійних організацій, а в першу чергу ЕП ЗУАДК, яке має можливості використовува т и чужі міжнародні фонди, число таких приміщень з ІРОвськими меблями щораз меншає.

Ось і інший приклад. Родина В. жила в жахливих мешканевих умовах в Штуттгарті, а потім у Баварії. Четверо малих дітей і хвора жінка мусіли перебувати в одній кімнаті день і ніч, бо надвір не могли вийти: німецькі діти обкидували їх камінням, прозиваючи „русс" або „поле". Розпучливі листи приходили щодругий день — треба було щось зробити.

Европейське Представництво ЗУАДК заопікувалося цією родиною. З поміччю міжнародних фондів перевезено родину в іншу місцевість, для пані В. куплено машину до шиття, щоб вона могла пошити дітям все, що потрібне, та дещо заробити у сусідів. В такий спосіб вона доробляє грошей на удержання родини, бо заробітна платня чоловіків невелика.

Пан В. пише в листі з 27 листопада 1964 р....„Хочу Вас повідомити, що ми своє помешкання в Баварії залишили тому, що на тому самому подвір'ї мешкала ще одна німецька родина, нечемна і злодійська, відома на цілу долішню Баварію. Нам багато разів замикали воду, і по два, а то й по три дні ми не мали води. Я ходив на поліцію, але поліція нічого не зробила... Тепер ми живемо в місті В. Я працюю при міській праці і отримав від міста гарне мешкання з центральним огріванням... Маю тільки той клопіт, що поліція не хоче приписати мене, як українця: пропонують приписати як поляка. Я дуже Вас прошу допоможіть мені ще й в цій справі. Дякую Вам ще раз за велику допомогу, котру ми отримали від Вас. Нехай Вас і Ваших співпрацівників Господь нагородить... Ми дійсно ще не мали такої великої допомоги, як та, яку отримали від Вас. С. В."

„На жаль, дуже мала кількість нашої молоді в Німеччині може по закінченні середніх шкіл студіювати в університетах. Заробітні платні українських родин такі низькі, що більшість, не раз дуже здібних дітей, вивчають якесь практичне ремесло, щоб якнайскорше заробляти гроші. І тут у багатьох випадках поміч ЕП ЗУАДК є конечною.

Пані Б., вдова з трьома дітьми, мусить понад сили працювати, щоб вивести дітей в люди. Старша дочка вийшла заміж, син студіює в Бельгії — стипендії не вистачає, а наймолодша дочка хоче закінчити курс перекладачів. За допомогою ЕП ЗУАДК дочка М. виїхала на кілька місяців до Англії, де при добрій англійській родині опанувала англійську вимову і тепер поглиблює свої знання цієї мови. Матеріяльну сторінку — оплату курсу — теж полагоджено. Старанням ЕП ЗУАДК частину коштів покрив німецький уряд соціяльної опіки, а частину Високий Комісар. Отже, М., хоч не закінчить вищих студій, зможе одержати кращу працю в німецькій установі. Пані Б. і її дочка М. дуже вдячні за поміч.

Отець декан Т. звернувся до ЕП ЗУАДК з проханням допомогти сироті М., яка кінчає кравецьку школу, а її опікуни неспроможні купити їй швейну машину. Через ЕП з фондів Високого Комісара вона одержала машину, і цим важка проблема була розв'язана.

Подібна ситуація була в родині одного старшого віком, заслуженого п р а вославного священика, о. О. Його наймолодша дочка А. теж потребувала швейної машини, щоб створити собі варстат праці. А була дуже рада, коли ЕП ЗУАДК вдалося дістати для неї відповідну суму грошей і купити машину.

Недостача житлових приміщень була найбільшою проблемою, якою займалося ЕП ЗУАДК. Тепер ця проблема стала ще гострішою, німецький уряд поступово відступає від плянового господарювання житловими приміщеннями і передає ініціятиву в цій справі вільному ринкові. На цьому найгірше виходять залишенці, бо вони не можуть платити високих чиншів і не мають можливости набути приміщень, бо за них треба платити високе відступне.

В минулому ЕП ЗУАДК діставало велику допомогу на мешкання через такі міжнародні організації як ЮСЕП чи Адопшен Коміті (на загальну суму понад 1.000.000 марок). Багато українських родин одержали на цю ціль від 2 до 6 тисяч марок. Тепер ця справа ускладнилась. Все ж таки вже в останньому часі 15 українським родинам, що перебували в майже безвихідному положенні надано за допомогою ЕП ЗУАДК відповідні помешкання або частину фондів на купівлю власних мешкань. Люди, які дістають нові мешкання, одержують за посередництвом ЕП так о ж відповідну суму грошей на купівлю домашнього устаткування.

Еміграція продовжується

Хоч час масової еміграції вже минув і щораз менше людей охочих еміґрувати зголошується до бюра ЕП ЗУАДК, все таки і в цій ділянці воно продовжує свою корисну роботу, допомагаючи головно тим особам, які хочуть злучитися зі своїми рідними в різних позаокеанських країнах.

Останнім часом через ЕП ЗУАДК виемігрувало кільканадцять родин, що роками старалися виїхати з Европи, але головно через стан здоров'я були відкладані консулятами. Деякі з цих родин чи осіб, як от п. П., що довший час не мав можливости виїхати з Німеччини, дуже щасливі, що мають змогу жити в іншій країні.

Пан П. пише в листі з 25 серпня 1964: „Дозвольте повідомити Вас, а також рівночасно подякувати Вам за Вашу допомогу та старання про мій виїзд до Англії. Передусім щиро дякую Вам, а також усім Вашим співпрацівникам за велику допомогу щодо мого переселення".

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ 22-го СІЧНЯ

В НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

В цей час, коли комуністи намагаються змобілізувати усі свої сили проти вільного світу, усі свободолюбні народи повинні виявити свою солідарність, свої симпатії українському народові. Я закликаю усіх мешканців Ню Гейвену, щоб прилучилися до святкувань та молились за звільнення України."

Це слова проклямації, виданої мейором міста Ню Гейвену Ричардом Лі, з нагоди 47-х роковин Вільної, від нікого Незалежної Української Республіки, проголошуючи день 22 січня Українським Днем. В той вечір українська делегація поклала вінок на Гріні, в центрі міста перед пам'ятником невідомого вояка. Синьо-жовтий прапор майорів на ратуші поруч з американським.

Ню Гейвен, як відомо, це культурне, хоч невелике місто, в центрі якого розташовані чудові будівлі Єйльського Університету. То ж для тисяч американських та чужих студентів, така подія не могла бути незауважена, тимбільше, що місцева преса напричуд ясно інформувала про „Український День Незалежности".

„Ню Гейвен — це перше місто в Америці, яке започаткувало традицію вивішування Українського Прапору, і саме сьогодні минає десять років з того часу," ствердив п. Маркевич, представник Майора Лі, на святочній академії, влаштованій заходами місцевого Відділу УККА.

Хоч у той вечір була сніговиця, але заля була переповнена.

Після відіграння Американського гимну (Х. Лукомська), привітальні слова та перегляд подій тих днів виголосив Д-р Туркало, українською та англійською мовами. Він також відчитав привітальну телеграму від сенатора Рібікова та конґресмена Джаїмо. Д-р Туркало є заступником голови УККА мгр. Микитея. Святочну промову виголосив член Екзекутиви УККА редатор Душник з Ню Йорку.

В мистецькій частині програми чудово виступав відомий баритон Лев Рейнарович. Він відспівав: „Ой вербо, вербо" Людкевича, арію Богдана з опери Данкевича „Богдан Хмельницький", „Вперед" Недільського, „Прощай, прощай" Майбороди та „Марш" Фоменка. Рясними оплесками слухачі просили наддатків.

Фортеліяновий супровід до всіх сольових виступів виконав Ю. Цибрівський. Тим часом Маруся Гробельська та Дмитро Козак, студенти Єйльської Музичної Школи, показали справжній талант у скрипковому дуеті Бартока на народні теми, особливо Д. Козак у скрипковому сольо Равеля „Циган".

Танцювальна група В. Гіни задовільняла серця низкою народних групових танків, як також Р. Кизик своїм сольо-танком „Довбуш" та шістьлітній К р о х м а льницький прегарним „Пастушком". Імпровізований хор під диригуванням Б. Маркова проспівав Молитву з „Запорожця за Дунаєм" із сольом І. Петрончака та пані Тимченко „Засяго сонце Золоте" Недільського.

Кульмінаційною точкою Академії було вручення Шевченківської Грамоти сенаторові Дадові за його заслуги для Української справи. Грамоту вручено його репрезентантові з Вашингтону панові Мортонові.

Відспіванням Українського Національного Гимну закінчено Академію.

Н. Ц.

НОРТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж.

Як у попередні роки, так і 22 січня ц. р. майорів український прапор над будинком міської управи Норт Плейнфільду, Н. Дж.

Про це тепло написала місцева газета „Тге Кур'їр Нюз".

Посадник міста Роберт С. Мадак у своїй проклямації, присвяченій Дню Незалежности України пише, що українська Незалежна Республіка, проголошена у 1918 році, була повалена комуністичними військами в 1920 році.

Коли Конґрес прийняв резолюцію про Тиждень Поневолених Націй, то Україна — одна з них, що поневолена комуністичною Росією.

П. Ярема

● **Приватну каплицю Папи Павла VI** перебудовано й влаштовано за модерними взорами, з активною участю найвидатніших сучасних італійських малярів і скульпторів. На одній із відлитих у бронзі стінних плоскорізьб зображений сам Папа Павло VI, як він клячить, а позаду нього стоїть патріярх Атенагорас — на пам'ятку їхньої зустрічі минулого року, коли Папа відвідав Святу землю.

Українці Клівленду в поклоні Люксембурзькій Могилі

7 листопада м. р., в день похоронів сл. п. Полковника Андрія Мельника, членство кол. військових формацій УСС, Дійової Армії й УВО та членство ОУН, ОДВУ, УЗХ й „Зарева" відбуло спільну збірку для віддання почесного салюту Люкембурзькій могилі. Коли уставилися членські ряди, хорунжі внесли прапори, з якими уставилися обабіч великого портрету Полковника, в залі Українського Культурно-Громадського Осередку. Збірку відкрив учасник Визвольних змагань, Микола Бігун, переданням повідомлення Сенату Українських Націоналістів про відхід у вічність Голови ПУН, сл. п. Полковника Української Армії Андрія Мельника.

Момент віддання почесного салюту перевів сотник УСС Жигмонт Олексин, перечисленням постів та заслуг Полковника в визвольних акціях України. Піснями „Ой Морозе-Морозенку" та „Видиш брате мій" хор, під управою голови ОДВУ д-ра Дмитра Павлишина, закінчив той жалобний вечір.

Другого дня, як теж у сороковий день від смерти Великого Полковника, в українських католицьких і православних церквах Клівленду були відправлені панахиди за спокій Його душі. В церкві св. Петра і Павла займав місця Комітет усіх жалобних урочистостей в складі: д-р Д. Павлишин, проф. Р. Лесик, інж. Я. Раковський, М. Бігун, М. Майструк, І. Попович і М. Кавка. Обабіч тетраподу затягнулася почесна сторожа від УСС, Армії УНР, УВО й ОУН. Маєстатичними рядами шпалірів стояла уніформована молодь Пласту й СУМА з їхніми прапорами. Панахиду співали о. Шиманський і о. Любачівський з хором „Дніпро". Високу та справедливу оцінку постаті Покійного дав у проповіді о. Шиманський.

13 грудня було влаштовано в авдиторії Лінкольн Гай Скул Жалобно-Врочисту Академію.

Розхилилася завіса і перед очима присутніх станув портрет Андрія Мельника. Перед Ним символічна могила з граніту, з емблемою ОУН та з вічним на ній вогнем. При тихих звуках жалобної стрілецької мелодії (скрипка професора М. Шияна) зі залі йдуть на сцену пластуни й пластунки з прапорами й з китицею квітів. Повагом вступають на неї з вінками голова УСС, голова ОБВУА, голова ОДВУ й голова УЗХ.

Д-р М. Комарянський з професором Ж. Олексином схиляються з одним вінком і прикрашують ним могилу, а д-р Д. Павлишин з Михайлиною Бігун складають другий.

Чоло могили прикрасила великою китицею червоних рож пластунка Мартуся Данилевич. Для віддання почесного салюту присутні на сцені станули на струнко. В дрібних ручках висланців української пластової молоді похилилися прапори. Публіка встала з місць і залягла мовчанка духового поклону. Декорація й постановка тієї точки — Миколи Кавки.

Д-р Д. Квітковський виголосив доповідь про Полковника, М. Кавка продеклямував „Безсмертному" Т. Курпіти, а хор „Дніпро", під диригуванням того вечора д-ром Д. Павлишиним, гарно доповнив програму.

М. Бігун

Рочестерські сумівці в Клівленді

Осередок СУМА ім. гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді своєю активною діяльністю Клівленду і своїми виїздами зробив собі вже багато знайомства серед сумівської молоді. Цього року був лише один Всеамериканський Здвиг СУМА на Оселі СУМА в Еленвіллі в 150-ліття Тараса Шевченка під кличем „Встане Україна", то клівлендська сумівська молодь мала змогу брати участь в цьому і запізнатись зі сумівцями із Східних стейтів Америки.

3-го жовтня 1964 р. Клівлендський хор ім. Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом проф. Ярослава Барнича виступав з концертом в Рочестері. В хорі бере участь і сумівська молодь, і під час виступу хору рочестерські сумівці виявили бажання приїхати до Клівленду, щоб розіграти товариські змагання поміж Сумівською спортовою командою „Київ" — Р о ч е с т е р і Сумівською в Клівленді. Найкращий час був для клівлендських господарів 8-го листопада. Заплянowано на 7-го листопада її першу спортову сумівську забаву, але в наслідок смерти бл. п. полк. Андрія Мельника її відкликано вже таки в останню хвилину. Гості з Рочестеру приїхали в суботу, то для зустрічі в Домі СУМА влаштувала Жіноча Секція СУМА вечірку з прийняттям. Прийняттям зайнялись пані Анна Цішкевич і Марія Мудрак та старші сумівки. Ланковий „Скали" Володимир Кметь відкрив і передав слово голові Осередку СУМА В. Мудракові, який привітав гостей і пояснив, чому не було забави.

В неділю на площі „Бруксай Парк" вийшли дві сумівські дружини „Київ" — Рочестер і „Скала" — Клівленд. Четверо юних сумівців з Клівлендського Осередку С У М А Відділу „Корсунь" Мудрак Дарійка, Коврик Геня, Івась Краснянський і Влодко Цішкевич вручили букети червоних рож обидвом капітанам, суддя (американець) Кап свистом розпочав змагання, де гра почалась на повну пару, де вже в перші хвилині Рочестерці дають першого „ґоля" і прикінці першої частини знову той же самий, як його в Рочестері називають „король стрільців", Андрій Слюк, старший брат якого Олекса є воротарем. Вони обидва з Арґентини, а тепер перебувають в Рочестері і є спортовими зірками.

Після гри відбулась в ресторані панства Бурих вечера і після неї гості від'їхали додому.

Володимир Кметь

● **Є багато добрих людей в світі**, як про це свідчить такий факт: В Ню Йорку мав операцію шлунка 16-річний хлопець, який має рідкісну кров типу О-неґативну. Армія Спасіння та шпиталь звернулися до добрих людей із такою кров'ю, і 150 осіб зголосилися пожертвувати кров для оперованого. Вже 15 мінут після того, як радіові станції подали повідомлення, почали прибувати до шпиталю добровольці. Деякі з них були зі стейту Ню Джерзі.

ПЕРЕД КОНЦЕРТОМ „СУРМИ" В ШИКАҐО

Хор „Сурма" в теперішньому його складі став мабуть найбільшим хором північної частини Шикаґа. Він зібрав і привабив до себе багатство голосів не лише чоловічих — — „козацьких", але прикрасився і гарною китицею жіночих. Ставши мішаним хором, „Сурма" налічує до 70 душ хористів і то часто-густо членів інших добрих церковних і світських хорів. Для своєї мистецької праці вони на славу Богові й Україні жертвенно віддають свій вільний час, на хорові проби і то іноді і по кілька разів на тиждень.

„Сурма" готує свій власний концертовий виступ на 6-те лютого. Диригує тепер хором проф. Іван Трухлий.

Я „зайцем" аж двічі ухитрився бути присутнім.

Трухлий любить українську пісню, а хористи — також і свого диригента і тому праця провадиться з успіхом.

Співаки вивчують зміст пісень, запалюються вогнем емоцій. Хористи „Сурми" переживають кожну мелодію, засвоюють характерний відтинок і глибину кожної пісні.

А це віщує ефектовне виконання поетичних творів, що вони нам проспівають 6-го лютого.

Що ж „Сурма" готує для свого концерту?

З кантів готуються: Кошиця — „Варвара", Лисенка — „Камо пойду". Демуцького — „Страшний Суд", Леонтовича — „Ой зійшла зоря" і Яциневича — „Кант св. Юрію".

Вибір колядок має соборницький характер, бо складається з різноманітних творів з усіх просторів України. Тут маємо Людкевича — „Бог Предвічний" і „Во Вифлеємі нині новина", Кошиця — „Ой дивнеє народження", Вереківського — „Ой в чистім полі", Барвінського — „Що то за предиво", Стеценка — „А всклинкнули ангели" і „Ой на річці, на Йордані", та „А в Куцівці церкву будують", Ступницького — „Ой рано, рано", Концевича — „А в Єрусалимі рано задзвонили" Леонтовича — „Щедрик" і чудесна, досі не співана тут річ диригента Трухлого — „Коли звізда ясна", що має особливо зачарувати українців з Карпатської України, бо звідтам її згармонізовано. Приходять народні пісні: Кошиця — „Ой у полі вітер віє", „Поза гаєм брала дівчина лен" і „На улиці скрипка грає", Леонтовича — „Ой праду, праду", „Ой зза гори кам'яної", Лисенка — „Ой гай, мати, гай зелений", „Як поїхав мій миленький", „По опеньки ходила" і „Туман хвилями лягає". Словом буде що послухати і чим налюбуватися.

Автор цих рядків не є ані музикою, ані співаком, бо вже давно виспівався.

Але можна сказати, що хто побуде на цім концерті, той душею понесеться на Україну і відчує те найбільш зворушливе, чисте, сердечне, що таїться в кожній українській істоті. Він почує в собі стародавню живу спадщину своїх предків, що криється в нас. Оживуть у нього спогади про кращі дні славного минулого нашої батьківщини та воскресне надія про краще майбутнє...

„Сурма" співає так, що відроджує чисті українські скарби хорового мистецтва, най буде мені дозволено сказати: „не модернізує" їх, і тим власне вносить свій український вклад в західню і вселюдську мистецьку культуру.

Ант. Кущинський

Вступайте УНСоюзу! в члени

З НАШИХ БУДНІВ

ОРИСЯ З ВАШИНҐТОНУ

Над святочною карткою від панни Орисі годі перейти, як то кажуть, до денного порядку, тим більше, що вона вислана з ясної столиці-Вашингтону. Панна Орися, яку всі мабуть знають з „Союзівки", тяжко студіює політичні науки в Джорджтавнському університеті, а при тому бере активну участь в студентському русі.

Побажавши мені з Різдвом Христовим і з Новим Роком „всього найкращого", молода особа дописала ще й таке в „пост скріптумі": „Знаєте, що сталося? Дістала запрошення на Інавґураційний Баль 20-го січня! Може аж тоді намовлю демократів, щоб перетягнули Україну крізь вушко голки до своєї програми (як було намальоване в „Лисі Микиті").

Прочитавши такі слова, я від зворушення трохи не просльозився! Дорога Орисю, яка ж з тебе патріотка! Так і видно, що змалечку виростала й пісочком бавилася в нашому, бандерівському таборі „Орлик"! Замість використати до дна таку рідкісну, вимріяну нагоду, як Інавґураційний Баль на честь пана Президента, щоб гарно забавитись на вершинах, а то й намотати собі якогось багатого нафтяря з Тексасу, — наша Орися розгортає стратегічно-політичний плян: приєднати, поміж румбою і твістом, для української справи лідерів Демократичної партії!

А може воно засідалося на самого Діна Раска?..

Досі ще не маю рапорту, які успіхи здобула Орися в своїй похвальній спробі перетягнути Україну крізь вушко голки, та й ще, надобавок лиха, в той самий вечір, коли показували на телевізії Інавґураційний Баль, попсувався мені телевізор, і тим то я не мав змоги бачити, кого з політиків панна Орися „обробляла" і з яким результатом. Та не в тому справа, а в тому, що ви, батьки народу, далі ставите на вічах і в пресі реторично-патетичні запитання: „Де наша молодь?", а пан головний радний УНСоюзу, Мирон Куропась, відважився написати в „Свободі", що українське молоде покоління охолоджується від патріотизму... Добре мені охолоджується, коли тут дівчина і на великому балю горить-палає любов'ю до Неньки-України, боліє її долею!

От, чудово було б, якби такі активні дівчата, як панна Орися роз'ятрили вогонь любови до нашої України не лише серед американських державних мужів, але й в серцях значної кількости українського студентства, тобто, я хотів сказати, чесного парубоцтва, яке з кожнім роком щораз більше капцаніє, відстає від національної роботи.. На вас уся надія, красні панянки! Якщо не маєте змоги перевиховати цих паталахів у ваших клюбах чи студентських громадах, так пробуйте рятувати ситуацію на танцювальних імпрезах, от хоч би в цю суботу на ювілейних вечерницях „Червоної Калини" в Мангеттен Сентер.

І к е р.

Втома врятувала Марусі Бек життя

Дітройт (А. П.) — Це звучить дивно, але так воно було.

На всякі запрошення стрічати новий рік Маруся Е. Бек радна міста Дітройту дала відмовну відповідь і працювала в той вечір за б'юрком у своїй бібліотеці. Різні справи вимагали негайної уваги, але й копиця кореспонденції в той вечір трохи зменшилася. Надходила північ, і вона, втомлена вирішила перейти до спальні, щоб відпочити, читаючи в ліжку, як це було її звичаєм. Незабаром потім почулась густа стрілянина, на що вона не звертала особливої уваги, бо так зустрічали деякі громадяни новий рік, хоч це було проти закону.

Коли наступного дня Маруся Бек увійшла до своєї бібліотеки то побачила діру в одній зі сталевих перекладок завіси. Піднісши її, вона зауважила діри в подвійних вікнах. Покликана поліція, яку Маруся Бек прохала про дискретність, щоб не дати пресі зробити з цього сенсацію, ствердила, що діри були спричинені кулею. Вона ствердила: куля перелетіла кімнату такою лінією, що, коли б Маруся Бек сиділа в тій хвилині біля б'юрка, де вона була лише кілька хвилин перед північчю, то була б поцілена в голову.

Слідство поліції довело, що винен був сусід-мурин, який стрічав новий рік, стріляючи з японської рушниці, привезеної додому з армії. Він стріляв у яблуню у свому городі, і одна з куль заблукала. Виновника чекав арешт, але Маруся Бек відмовилась порушувати судову справу, а він згодився заплатити відшкодування.

ПОХОРОН СЛ. П. ВОЛ. ЛУЦЕЙКА В СУБОТУ

В останній хвилині інмормують, що похорон померлого в Ню Йорку 26-го січня ц. р. сл. п. Володимира Луцейка відбудеться в суботу, 30-го січня, о год. 9-ій рано з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра і опісля на цвинтар. В п'ятницю 29-го січня о год. 8-ій ввечорі Панахида в похоронному заведенні Петра Яреми.

ЗВЕРНЕННЯ

від КРАЄВОГО КОМІТЕТУ в ЗДА ЗА СТВОРЕННЯ КИЇВСЬКО-ГАЛИЦЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ до ВСІХ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ І МУЖІВ ДОВІР'Я.

Краєвий Комітет у ЗДА висловлює бажання, щоби всі Окружні Комітети, які ведуть акцію збірки підписів за створення Київсько-Галицького Патріярхату, вислали ґратуляційні телеграми до Їх Еміненції Кир ЙОСИФА з приводу іменування Його Кардиналом під адресою:

ROMA, VATICANO, ITALIA

ЗА КОМІТЕТ:

Голова — д-р Богдан Шебунчак
Заст. голови — проф. Д. М. Горняткевич
Секретар — ред. Василь Качмар
Скарбник — д-р Ярослав Миндюк

Ню Йорк, 25-го січня 1965

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ **35, 220, 259 УНС в ШИКАҐО**, що в НЕДІЛЮ 7-го ЛЮТОГО, о год. 2-ій по пол. *в приміщенні* **Українського Народного Союзового Дому** при 1915 Вест 51-ша вул. — *відбудуться* —

ЗВИЧАЙНІ ЗАҐАЛЬНІ ЗБОРИ

ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що є рівночасно членами УНС Дому на цьому відтинку Шикаґо.

Збори відбудуться із слідуючим порядком нарад: Відкриття, відчитання протоколу із останніх загальних зборів, звіт Управи, звіт Контрольної Комісії, дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибір нової управи, внески і запити, закриття зборів.

Проситься всіх взяти участь в цих зборах.

ЗА УПРАВУ:

Володимир Подоляк, гол. — Петро Москалюк, секретар

РІЧНІ ЗБОРИ

Відділів: 116 — „Вільні Козаки" і 154 ім. Лисенка в Трентоні

— відбудуться —

в неділю, 7-го лютого 1965 року

о годині 12-ій вполудне в залі УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ при 831 Сентер вулиці в Трентоні, Н. Дж.

Проситься членів обидвох Відділів прибути чисельно на ті збори тому, що буде вирішена справа злуки Відділів.

В зборах візьме участь обласний організатор. Степан ГАВРИШ.

За Управу 116 Відділу: М. Скурчак, голова; І. Грабовський, секретар
За Управу 154 Відділу: В. Середюк, голова; Н. Самокішин, секретар

УККА ВЛАШТОВУЄ НЕБУДЕННУ, МАЛЬОВНИЧУ ВИСТАВУ

ТАНЦІ Й ПІСНІ УКРАЇНИ

ВИКОНАВЦІ: ХОР „ДУМКА"
Соліст — АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ
ОБ'ЄДНАНІ ТАНЦЮРИСТИ МЕТРОП. ОКРУГИ
Солістка — МАРІЯ МИНАЇВ-ТЕНЗЕР
СИМФОНІЧНА ОРКЕСТРА
Хореограф і балетмайстер ВАДИМ СУЛИМА
Диригент хору й оркестри ІВАН ЗАДОРОЖНИЙ

Неділя, 14 лютого 1965 р., год. 2-га по пол.

BROOKLYN ACADEMY OF MUSIC
30 Lafayette Avenue, Brooklyn, N. Y.

Доїзд підземкою: IRT — Lex. Ave. Line to Atlantic Ave. — 7th Ave. to Atlantic Ave; IND — GG Line to Fulton — 8th Ave. Line to Lafayette Ave.; BMT — Brighton Beach Line to Atlantic Ave.

Доїзд автом: From Manhattan — Manhattan bridge, Flatbush Ave. to Lafayette Ave; From Queens — Civic Center Ext. on Brooklyn-Queens Expressway; From Brooklyn — Atlantic Ave. to Flatbush Ave.

Квитки в ціні: $$5.00, 4.00, 3.00, 2.00. Передпродаж в усіх українських книгарнях.

Увага! ГАРТФОРД, Конн. і околиці! Увага!

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ в ГАРТФОРДІ

— влаштовує —

СВЯТО Державности і Соборности

в неділю, 31-го січня 1965 року

о годині 3-ій по полудні в залі BULKELEY HIGH SCHOOL (400 Maple Ave.)

В ПРОГРАМІ:

Відчитання проклямації Губернатора Стейту.
Святочна промова, яку виголосить голова УНСоюзу — п. Йосип ЛИСОГІР
Мішаний хор під дир. О. ПРИШЛЯКА
Сольові точки виконає запрошена оперова співачка — п-ні М. ЛИСОГІР, при форт. акомп. проф. Цебрівського.
Деклямації.

В п'ятницю 22-го січня на ратуші міста Гартфорду і Капітолю стейту Коннектикат, повівали украпські синьо-жовті прапори побіч зоряних американських.

Українці! Громадяни Гартфорду і околиці! Гідно відсвяткуймо Свято Державности — масовою участю.

Окружна Рада Союзу Українок Америки в НЮ ЙОРКУ

запрошує на

ВЕЛИКІ ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

що відбудуться

в суботу, 6-го лютого 1965 року

у ВЕЛИКІЙ залі **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ**

За найкраще примінені вишивки до суконь будуть нагороди.
Рівнож відбудеться вибір **КОРОЛЕВОЇ ВИШИВАНИХ ВЕЧЕРНИЦЬ**

Початок о год. 9-ій веч. — Оркестра „АМОР"

НОВАЦТВО І ПЛАСТПРИЯТ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ НЮ ЙОРК

просить дітей та їхніх батьків Ню Йорку і околиці

в неділю, 28 лютого ц. р. в год. 3-ій по пол.

до УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в НЮ ЙОРКУ — 140-142 2-га Евеню на

ВЕЛИКУ КОСТЮМОВУ ЗАБАВУ

під моттом:

ТРИ ЛУКИ

На забаві будуть виступати казкові і реальні постаті, сучасні і з минулих століть: князі, лицарі, лісові звірі, квіти і т. д.

Забавою проводимите пл. сен. п-ні СТАХА ГОЙДИШ при співпраці пл. СЕСТРИЧОК і БРАТЧИКІВ.

Буфет у заряді ПАНЬ з ПЛАСТПРИЯТУ.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. КОНСТАНТИНИ ШЛЕМКЕВИЧ і бл. п. СОФРОНА ФЕДІВА
жертвуємо
$10.00 на Українську Національну Раду і
$10.00 на Пресовий Фонд „Листів до Приятелів"
Ярослава та Остап ОЛЕСНИЦЬКІ

Замість квітів на могилу
бл. п. ЄВГЕНІЇ КОПИСТЯНСЬКОЇ
складаю 20 дол.
на потреби ЗУАДК-у.
Waynesburg, Ohio — Д-р Б. ПАНАСЮК

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. д-ра ЯРОСЛАВА ХМІЛЕВСЬКОГО
складають $10.00
на Фонд Катедри Українознавства,
висловлюючи одночасно найщиріше співчуття в тяжкому горі ВДостойній Пані і нашій дорогій Подрузі Марійці.
УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ в БАЛТІМОР

†

З смутком повідомляємо, що 27-го січня 1965 року у Кренфорді, Н. Дж. після тяжкої недуги, померла на 58-му році життя

КОНСТАНТИНА з ПОСАЦЬКИХ ШЛЕМКЕВИЧ

ПАНАХИДИ — в четвер 28-го і в п'ятницю 29-го СІЧНЯ ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave. в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в СУБОТУ, 30-го СІЧНЯ 1965 р. о год. 9:30 рано з похоронного заведення Литвин і Литвин до церкви св. Володимира в Елізабет, Н. Дж. (South St. & Grier Ave.), де о год. 10:00 почнуться похоронні відправи. Покійна буде похоронена на кладовищі Ст. Гертруди в Rahway, N. J.

Муж: МИКОЛА
Доньки: ХРИСТИНА ГОЛУБЕЦЬ, МАРТА САВИЦЬКА
Зяті: ЗЕНОН ГОЛУБЕЦЬ, РОМАН САВИЦЬКИЙ
ВНУКИ і найближча РОДИНА

МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради.

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

(10)

Ну, а якби навіть ні, якби ще довший час Захід притримувався політики мирної коекзистенції? Чи це значить, що ми мали б до такого стану „достосовуватися" і допомагати провадити хибну — на наш погляд — політику тільки тому, що ми, мовляв, ніби не всилі переконати міродайні політичні кола Заходу? Порівняймо нинішню ситуацію з добою нашої визвольної боротьби 1919-20 років. Тоді ми також були не всилі переконати Захід, репрезентований всесильною Антантою (в першу чергу Францією, а також і Англією), щоб він допомагав українцям і іншим неросійським народам у їх боротьбі проти червоної Москви. Антанта озброїла тоді корпус Галера й давала всебічну допомогу білогвардійським російським генералам, Денікінові й іншим, які напали на Україну. А від нас Антанта вимагала, щоб ми підпорядкувалися Денікінові ціною зречення з самостійности України. Але тодішній Уряд Української Народної Республіки не достосувався до цих вимог Антанти.

Тепер є багато французьких і англійських визначних політиків, які розуміють, що тодішнє становище Антанти було великою помилкою, яка дозволила закріпитися комуністичному режимові на всій майже території кол. царської імперії. Проте, для нас не тільки в тому потіха, що ми мали тоді рацію і з погляду інтересів Західньої Европи. Бо лише нашою тодішньою поставою ми здобули не тільки самостійницько-державницькі традиції, але й створили передумови для нашої дальшої боротьби, яку проводимо поник.

Наша програма не безнадійна, бо немає ще устабілізованих відносин поміж Заходом і Сходом, ані також всередині Совєтського Союзу, як це показали хоч би останні події, зв'язані із справою усунення Хрущова. Або Захід сам прийде до переконання, що шлях політики мирного співіснування (зближення) з Совєтським Союзом неправильний, або його до цього примусять — вже не Хрущов, а його наслідники, які напевно не відмовляться від плянів опанування світу і від своєї аґресивної політики в стосунку до країн вільного світу.

Після усунення Хрущова західній світ цікавився ніби тільки одним питанням: чи Москва буде далі притримуватися хрущовської політики мирної коекзистенції? І тому на Заході з полегшею і задоволенням зустріли заспокійливі заяви кремлівських достойників про продовження такої політики. Та якби політичні кола Заходу були більше переконані в тому, що політика мирної коекзистенції Хрущова не була щирою, а лише зумовлена наявними в Совєтському Союзі внутрішніми труднощами, — тоді вони уважніше поставилися б до подій у Москві і завчасу приготовлялись би до оборони або й протинаступу — принаймні в ідеологічній ділянці.

Немає сумніву, Хрущова усунули тому, що він не тільки не подолав існуючих труднощів, але в значній мірі ще й збільшив їх. Новий провід у Москві має своїм завданням новими і твердішими методами перебороти внутрішні труднощі, після чого він зможе посилити аґресію супроти Заходу для здійснення незмінного пляну „світової комуністичної революції". І тому ми стоїмо перед перспективою загострення курсу зовнішньої совєтської політики і, на жаль, також перед загостренням курсу внутрішньої совєтської політики, себто перед збільшенням натиску на поневолені народи, в тому числі й на український.

Але, звичайно, новий провід у Кремлі не може відразу відкрити своєї карти: щоб не збудити чуйности західнього світу, щоб не викликати хвилювання серед населення Совєтського Союзу, як не хоче повороту до відвертого терору сталінської ери. Москва зустрілася також з новими труднощами в ділянці привернення єдности інтернаціонального комунізму, бо Китай вимагає від неї мало що не повної капітуляції, на яку вона не хоче і не може піти. Цим і пояснюються заспокоюючі заяви нового проводу в Москві для зовнішнього світу та різні „дарунки" й навіть обіцянки далекосяглих полегш у внутрішній політиці.

Дуже можливо, що Москві вже не вдається повернутися до твердого курсу політики, бо вона не в стані буде перебороти спротиву нових протирежимних сил, які виникають всередині самого Совєтського Союзу. Тоді, навпаки, в ближчому чи дальшому майбутньому, будемо свідками прискореного процесу розкладу режиму й імперії. Але, в кожному разі, не методами політики мирної коекзистенції можна сприяти такому процесові. Отже, ми не повинні зневірюватися тимчасовими неуспіхами, але далі вперто, і з погляду інтересів Заходу, і з погляду наших, українських інтересів.

Український учений-лікар на міжнародній конференції

Д-р Мирослав М. Грещишин, професор ґінекології Університету Стейту Ню Йорк в Баффало, член Математично-Природничо-Лікарської Секції НТШ, бере участь у конференції, що її влаштовує Інтернаціональне З'єднання проти рака на тему хемотерапії хоріокарсінома, як її місто голав, в Баґуйо Сити, на Філіппінах, в днях 18-20 січня ц.р. Крім заступництва у веденні конференції, д-р Грещишин доповідає про „Методи лікування рака (пістряка)" і також бере участь у панелі на тему „Студія над пістряком у будуччині". Д-р Грещишин покінчив медичні студії у Франкфурті в Німеччині і прибув до З'єднаних Держав в 1951 р. Працював в шпиталях в Брукліні, був гостем-лікарем у Швеції в 1957 р., є членом Розвел Парк Меморіял Інституту хемотерапії в Боффало і інших професійних товариств. Д-р Грещишин є автором кільканадцятьох праць з ділянки ґінекології і хвороби пістряка.

Відомості з АБН

● **Проф. Кітаока Ю.**, генеральний секретар Асоціяції вільної Азії, повідомив, що він підготовляє до друку більшу працю про винищування народів у Російській Імперії. За поміч матеріялами в тому напрямі буде дуже вдячний. Матеріяли треба надсилати на адресу ЦК АБН у Мюнхені.

● **На засіданні ЦК АБН**, яке відбулося 9 січня 1965, почесним гостем був представник Швеції, професор Лешдт з університету в Упсаля — для нав'язання тіснішої співпраці з представниками АБН, як теж для запрошення представників АБН з доповідями до Швеції.

● **Федерація Демократичних Антикомуністичних Об'єднань** в Арґентині відбула Антикомуністичну Конференцію, на якій з доповідями виступали: адмірал Пенна Ботто, голова Конфедерації для Оборони Континенту, д-р А. Альонзо Діяз, і проф. Плініо Корреа де Олів'єра. Президія Конференції надіслала до АБН, на руки голови ЦК АБН Ярослава Стецька, солідаризаційне письмо Конференції з ідеями Антибольшевицького Бльоку Народів.

(Пресове Бюро АБН)

„Ритми України в Баія"

Український народний фольклор, конкретно танки і співи, вже давно в Бразилії набули популярности та захоплення. Один з колишніх міністрів культури навіть висловив думку, що було б дуже бажаним, якби бразилійський фольклор далі розвивався та вдосконалювався під українськими впливами. Дуже цікаво, що діячів бразилійської культури зовсім не переконали намагання Мойсеєва та інших гастролерів з Москви й Ленінграду довести, ніби українське й російське народне мистецтво — це „все одно".

Бразилійська преса майже одностайно вказала Мойсеєву, що навіть у виконанні його балету українські точки програми зовсім відмінні від російських. Зрештою, незважаючи на всі старання Москви, ні російські танки, ні співи в Бразилії не тільки не прийнялися, а то й збували їх зимно під час концертових виступів найкращих російських мистецьких колективів. В обличчі такого упертого і незаперечного факту, Кремлеві довелося погодитися на гастрольний виїзд до Бразилії українського балету Павла Вірського...

Особливе захоплення та зацікавлення українськими танками, співами і народнім строєм виявила обдарована мистецька молодь провінції Баія. Вона є типовим для всієї Бразилії, в ній народилася відома бразилійська „Самба".

Однак, віддаленість Баія від українських поселень в Парана та різні події, що останніми роками мали місце в країні, не сприяли баіянській молоді нав'язати належні контакти з українцями, дістати в них відповідний мистецький вишкіл. І все ж ,баіянська молодь свого домоглася.

Як довідуємося, в самому місті Баія є Генеральний Консулят ЗДА. Якимось чином у Баія стало відомо, що в тому Консуляті на високому становищі працює американець українського роду, науковець та дипломат, д-р С. А. Білон-Білинський . Аматори бразилійського народнього мистецтва спочатку нав'язали знайомство з п. д-ром Білон-Білинським, а потім з його дружиною, панею Іриною, непересічним фахівцем з ділянки українського фольклору. Це знайомство дало вже свої чудові наслідки, про що доволі докладно повідомив багатоілюстрований ріодежанейрський журнал-магазин „А Сігарра". В його різдв'яному виданні на цілу сторінку вміщено мальовничу світлину сімох баіянських панночок в українській народній ноші, при виконанні українських танків.

Наголовок над світлиною і над поданим далі текстовим матеріялом — „Ритми України в Баія". Ось переклад на українську мову цього цікавого допису:

„Десять країн взяло участь в Другій Міжнародній Виставці-Ярмаркові, що її влаштував „Інтернаціональний Жіночий Клюб у Баія на користь шпиталю „Арістідес Маркез" та кампанії різдв'яної допомоги бідним дітям.

Музика, фольклорні танки, національні особливості-„сувеніри", типові національні страви кожної країни мали місце в особливих кіосках, оздоблених у стосовних національних тонах. Все це ввібрало в себе величезне приміщення Спортової Асоціяції Баія.

Фестиваль викликав загальне зацікавлення населення, а його показовий концерт притягнув до себе шість тисяч глядачів.

Найвищою та найкращою точкою були, поза всяким сумнівом, два українські танки „Катерина" та „Гопак", побачити які широке громадянство Баія мало можливість перший раз.

Ці танки виконала група молоденьких панночок з баіянського високого товариства під керівництвом пані Ірини Білон-Білинської.

Українські танки справили глибоке враження своєю красою, жвавістю та гармонією виконання. Хоч час для належної підготови (проб) був дуже короткий, хоч ритми українських танків такі відмінні від наших національних, але наші гарні дівчата показали, що наша баіянка має справді мистецтво танку в своїй крові.

Беручи під увагу осягнутий успіх, місцева телевізія запросила згадану групу панночок до повторного виступу на телевізійному пересиланні.

Також здобули високу оцінку страви, що їх продавали в українському кіоскові. Солодощі і такі шедеври, як „голубці", „вареники", „котлети", а особливо „борщ", приготовані Зелмою Візневською, яка не щадила своєї праці для успіху фестивалю, дуже сподобались вибагливому смакові мешканців Баія".

Мих. Килимний

● **Королева Єлисавета II** прийняла в минулому тижні на замку в Сендрінґем дружини свого шофера, садівника і гаєвого і, в характері господині, наливала їм, за англійським звичаєм чай. Цотім оповідала, що перевела дуже мило час.

СПОРТ

В неділю, 24 ц. м. відбулися у Філядельфії змагання в руханці хлопців у віку до 16 літ атлантійської зони стейтів Пенсильвенії, Ню Джерзі таДелевар. Хлопці були поділені на певні групи віку. У групі до 10 літ, 8-річний Павло Лукіянович зайняв на коні та на козлі перше та друге місця на спілку із суперниками, та 4-е місце на матрацах, що в загальному точкуванні принесло йому 3-тє місце. Це місце запевняє йому участь у чергових, т. зв. „джуніор олімпікс" змаганнях.

Українська хроніка

● **„Проблеми"** — під такою назвою почав виходити в Торонті новий часопис — „суспільно - господарський інформатор", що буде появлятися кожного місяця. Видає „Проблеми" Українська В-ча Спілка „Горизонт" й редаґує його редакційна колеґія під проводом головного редактора В. Дідюка. Часопис присвячений в основному господарським справам.

Нові передбачення на 1965 рік

Бразилійська преса досить широко подає на своїх сторінках передбачення на 1965-ий рік з різних країн світу. Остання, принесена нею новина — це пророкування видатного єгипетського астролога Анубіс Шенуда. За твердженнями газет, Анубіс Шенуда більше як за рік часу відгадав смерть президента Джана Кеннеді, повалення Нікіти Хрущова, а також випробування першої атомової бомби в червоному Китаї.

26-го грудня 1964-го року Анубіс Шенуда проголосив нові свої передбачення на 1965-ий рік. За його словами, один ґеніяльний італійський учений невдовзі винайде спосіб невтралізації та знешкодження атомової енергії, яка евентуально може бути спрямована на знищення людей і всього, що є на Землі. Єгипетський астролог вважає, ніби незабаром прийде час, коли новітня атомова й воднева зброя перестане бути страшною, втратить свою непоборність.

Анубіс Шенуда, як і різні його колеґи з інших країн, бачить у 1965-му році нову війну, але не загальну, не всесвітню. Як він пророкує, війною будуть охоплені Зовнішня та Внутрішня Монголія (перша є сателітом СССР, а друга офіційно входить до його складу), червоний Китай, півострів Камчатка, область Сін-Кіянґ (належить до червоного Китаю), місто й порт Владивосток та прилеглі до нього терени і острів Сахалін.

Хоч астролог ясно й не каже, хто з ким воюватиме, але зазначені ним місцевості, що мають підпасти воєнним діям, виразно свідчать про головних противників у тій колотнечі, а саме про СССР та червоний Китай.

Виїнятково цікавими є передбачення Анубіса Шенуда відносно СССР. Астролог твердить, ніби нові совєтські вожді в 1965 році самі офіційно проголосять загальну кризу комунізму в світі, розпустять комуністичну партію Совєтського Союзу (КПСС) та заходяться творити „новий Совєтський Союз", тобто перебудовувати сьогоднішню червону імперію на якихось інших засадах. По переборенню перших труднощів свого становлення, „новий Совєтський Союз", згідно з твердженнями єгипетського астролога, шукатиме шляхів до більшого зближення та тіснішої співпраці з ЗДА.

Мих. Килимний

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"